

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

LXXXV. Matrikel von den seit 1542 zu Havelberg in den Besitz von Präbenden eingetretenen Domherrn.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

etiam etc. Mater eius Sophia de Alvensleben semi statuta Capitulo puta 50 Rhenenses in auro solvit.

Anno temporis novissimi Millesimo sexcentesimo decimo quinto 9. die Novembris, Nobilis puer Augustus Ernestus a Weihe, Wilhelmi filius, a Reverendo Capitulo Ecclesiae Cathedralis Havelbergensis consentientibus votis in futurum Canonicum modo dietae Ecclesiae electus et cooptatus est. Semistatuta parens Capitulo solvit. Ideoque suo tempore cum ordo eum tetigerit etc.

Anno salutis nostrae Millesimo sexcentesimo decimo sexto, Septembris die duodecimo, nobilis puer Chuno a Sehlen, Davidis a Sehlen hereditarii in Retzow filius, a Reverendo Capitulo Ecclesiae Havelbergensis in electum et futurum Canonicum predictae Ecclesiae Havelbergensis cooptatus est, dimidiam statutorum partem puta quinquaginta aureos Rhenanos, parens solvit et suo tempore etc.

Anno gratiae et novissimi temporis Millesimo sexcentesimo decimo, septimo ultimo die mensis Januarii, Nobilis puer Christophorus a Konigesmarck, Nobilis viri Danielis a Konigesmarck, hereditarii in Cötzelin filius, a Reverendo Capitulo Cathedralis Ecclesiae Havelbergensis in futurum Canonicum predictae ecclesiae electus est, pater dimidiam statutorum partem ut puta quinquaginta aureos Rhenenses Capitulo solvit etc.

Nach dem im R. Geh. Ministerial-Gesamt-Archive befindlichen Caleudarium Havelbergense.

LXXXV. Matrifel von den seit 1542 zu Havelberg in den Besitz von Präbenden eingetretenen Domherrn.

Anno domini XV^c. XLII. die dominica post Martini, que fuit XII. mensis Novembris, Venerabilis dominus Magister Petrus Conradi Canonicus Havelbergensis procuratorio nomine venerabilis et Egregii domini Wolfgangi Redorffer vtriusque iuris doctoris et prepositi Stendaliensis acceptavit possessionem canonicatus et prebende vacantis per obitum domini Mathei Vicken olim canonici et prepositi in Arntzehe, solutis statutis, juramento consueto prestito adhibitis solemnitatibus consuets et obtinuit sibi assignari stallum in choro et locum in capitulo vigore litterarum collationis sibi per Episcopum concessarum.

Eodem Anno die dominica prima aduentus, que fuit tertia mensis Decembris, honorabilis dominus Johannes Petri, vicarius in ecclesia Havelbergensi, substitutus procurator venerabilis et nobilis domini Joachim de Aluensleuen acceptavit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Havelbergensis predictae, vacantis per obitum domini quondam Theoderici de Schulenborch vltimi possessoris, vigore litterarum collationis sibi per Reuerendissimum dominum Buffonem Episcopum Havelbergensem concessarum, Solutis statutis, juramento consueto prestito, adhibitis solemnitatibus consuets et obtinuit sibi stallum in choro et locum in capitulo assignari.

Eodem anno die Veneris, XV. mensis Decembris, Venerabilis dominus Melchior Warnstedt, canonicus Lubucensis et Brandenburgensis principalis Citra etc. reuocationem acceptavit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Havelbergensis, per obitum quondam domini Martini Boldeken vxorati in kiritz vacantem, ad collationem Reuerendi patris et domini Buffonis Episcopi Havelbergensis, Solutis statutis, juramento prestito, adhibitis solemnitatibus debitis et obtinuit sibi stallum in choro et locum in capitulo, cum idoneus fuerit, assignari.

Anno etc. XLIII. die Lune, XI. mensis Februarii, venerabilis dominus Valentinus pful canoni-

cus Brandenburgensis principalis Citra etc. reuocationem acceptauit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini quondam Friefen vacantis, ad collationem capituli Huelbergenfis, Solutis statutis et prestito Juramento consueto adhibitis solennitatibus consuētis.

Anno etc. XLIII. die Jouis tertia mensis Aprilis dominus Wolfgangus de Arnym principalis Citra etc. reuocationem acceptauit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini quondam Henningi Mefenbergis vacantis, ad Capituli collationem, Solutis statutis, prestito Juramento adhibitis solennitatibus consuētis.

Anno etc. XLVI. die Veneris quinta decima mensis Januarii, que erat feria sexta post Octauam regum, dominus Cristofferus de Schulenborch principalis citra etc. reuocationem acceptauit et obtinuit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini quondam Bufonis de Aluensleuen vacantis ad collationem Illustrissimi domini Electoris Brandenburgensis, Solutis statutis, prestito iuramento, Adhibitis solennitatibus consuētis.

Anno domini XV^c. XL. septimo die Veneris, decima septima mensis Junii, que fuit feria sexta post Corporis Christi, dominus Joachim tydeke principalis citra etc. reuocationem ad prouisionem Legati de latere sedis apostolice acceptauit et obtinuit possessionem canonicatus et prebende eiusdem ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini Wolfgangi de Arnym canonici et decani dum vixit vacantis, Solutis statutis et prestito iuramento Adhibitis solennitatibus consuētis.

Anno domini XV^c. quadragesimo octauo, die Jouis, decima nona mensis Aprilis, que fuit feria quinta post Misericordia domini, dominus Ebellinus Mollendorff clericus Huelbergenfis diocesis Electus canonicus eiusdem ecclesie per procuratorem suum legitime constitutum dominum Hieronimum Moderick similiter canonicum acceptauit iuxta turnum suum et litteras sibi per Capitulum eiusdem ecclesie concessas Canonicatum et prebendam, per obitum domini quondam Valentini pful canonici ipsius ultimi possessoris vacantem, Cuius collatio ad Capitulum eiusdem ecclesie pertinet, cum protestatione consueta, quatenus huiusmodi prebenda sibi de Jure minime debeat, quod ius sibi ad primam vacaturam prebendam saluum maneat, Soluta medietate statutorum minus decem marcis Lubecensibus, jurabit personaliter, alioquin non erit particeps fructuum, Attento quod prius per procuratorem tantum iurauit, Adhibitis solennitatibus consuētis.

Anno etc. XLVIII. die dominica prima mensis Julii, que fuit dominica post Petri et Pauli, dominus Georgius de Konnigsmarken clericus Huelbergenfis diocesis principalis Citra etc. reuocationem acceptauit possessionem prebende et canonicatus per liberam resignationem nobilis Melchioris Warnsteden ad manus venerabilis capituli Huelbergenfis vacantis, sedi episcopali factam, cum consueto Juramento est admissus nec non prouisionem et collationem desuper subsequutus, Solutis statutis et prestito corporaliter Juramento, Adhibitis solennitatibus et ceremoniis consuētis.

Eodem anno die Jouis quinta mensis Julii, que fuit feria quinta post Visitationem Marie, dominus Johannes Fuck, canonicus, lector in ecclesia Magdeburgensi, principalis Citra etc. reuocationem acceptauit possessionem canonicatus et prebende Huelbergenfis per liberam resignationem, per dominum Hinricum Schanen procuratorem coram domino Hieronimo Moderick notario factam, constitutione domini Joachimi de Aluentleuen ultimi possessoris coram capitulo Huelbergenfi cum consueto Juramento factam et admissam prouisionem substynuit (sic) Prestito iuramento et solutis statutis Adhibitis ceremoniis consuētis.

Ad preposituram Huelbergensem, que est de Jure patronatus Electoris Brandenburgensis, per obitum domini quondam Leonhardi Keller vtriusque juris Licentiat, vltimi possessoris vacantem, venerabilis dominus Johannes de Walwitz Canonicus Magdeburgensis et Halberstadenfis ad presenta-

tationem Illustrissimi et Serenissimi Principis domini Joachimi Marchionis Brandenburgensis Electoris etc. vacante sede, per dominum Petrum Conradi decanum et vicarium in spiritualibus est institutus, acceptavit possessionem prepositure Huelbergenfis vna cum canonicatu et prebenda vacante, Prestito iuramento consueto et Solutis statutis tam ratione prepositure quam prebende, Adhibitis ceremoniis debitis et consuetis. Actum anno dom. XVe. XLVIII die Jouis sexta mensis Septembris.

Anno etc. XLIX. die dominica, quinta mensis May, Mathias de gulen clericus Huelbergenfis per procuratorem suum Thomam Ledigen vicarium cum protestatione, quatenus sibi ius competat etc., acceptavit Canonicatum et prebendam ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini Luce Wultzen vacantem, Juravit etc., Soluti alteram medietatem statutorum domino Hieronimo Moderich procuratori, Adhibitis solemnitatibus consuetis.

Anno etc. L^{mo}. die Sabbati XXV. mensis Octobris dominus Georgius Sunff, presbiter Brandenburgensis diocesis, plebanus in Wusterwitz, ad presentationem Serenissimi Electoris Brandenburgensis obtinuit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Huelbergenfis, per liberam resignationem domini Fsbiani Funcken doctoris vacantis, Juravit etc., Soluti statuta que fuerunt deposita, Adhibitis solemnitatibus consuetis.

Anno domini XVe. quinquagesimo secundo die Veneris XXVI. mensis Februarii dominus Albertus de Staberndorff clericus Brandenburgensis diocesis Electus canonicus per venerabile Capitulum Huelbergense obtinuit possessionem canonicatus et prebende, per obitum domini quondam Johannis Mollendorff vacantis, per procuratorem suum dominum Henricum Moderick, Qui etc. Juravit in forma Et dominus Decanus dedit fidem pro residuo statutorum. Adhibitis solemnitatibus consuetis.

Anno eodem, die Mercurii, septima mensis Septembris, dominus Laurentius Badinck presbiter vacante sede episcopali obtinuit possessionem canonicatus et prebende per liberam resignationem Egregii domini Wolffgangi Redorffer seu verius ipsius procuratoris domini Joachim Barlewisch, factam iuxta Illustrissimi constitutionem, Qui Juravit in forma, Statutis solutis, Adhibitis solemnitatibus debitis et consuetis.

Anno XVe. Quinquagesimo quarto, die Martis, XXX. mensis May, dilectus Matheus Ludiche, clericus Huelbergenfis diocesis, vacante sede Episcopali, obtinuit possessionem canonicatus et prebende, per obitum domini quondam Conradi Schollenen ultimi possessoris vacantis, ad litteras presentationis illustrissimi Principis Electoris Brandenburgensis. Et obligavit se ad soluendum statuta infra hinc et Johannis baptiste. Qui etc. Juravit in forma, adhibitis solemnitatibus solitis Et soluit statuta per dominum Henricum Kraberch domino Petro decano.

Anno domini XVe. quinquagesimo sexto, die Mercurii, decima octava mensis Martii, Reuerendus dominus Joachim de Lattorff, Canonicus Magdeburgensis et Halberitadenfis, obtinuit possessionem prepositure, canonicatus et prebende Huelbergenfis ad litteras presentationis Illustrissimi principis Electoris Brandenburgensis, vacantis per obitum domini quondam Johannis de Walwitz Juravitque iuramentum ecclesie solitum per procuratorem suum Johannem Fuck, Canonicum constitutum procuratorem, Et exoluit L^{la}. flor. ex auro pro statutis domino Decano tanquam procuratori generali, Reliquas triginta iuxta concordiam remisimus etc.

Anno domini XVe. LVI, die Veneris, XXI. mensis Augusti, dominus Casparus de Schullenborch, clericus Huelbergenfis diocesis, per procuratorem suum dominum Hieronimum Moderick acceptavit possessionem canonicatus et prebende, vacantis per obitum domini quondam Ebellini

Mollendorffs, si et quatenus vacat etc. ad collationem venerabilis capituli Huelbergenfis, Satisdet infra mensem de statutis iuxta litteras suas et iurabit in persona etc.

Eodem anno, die Mercurii, XXI. mensis Octobris, dominus Nicolaus Hane electus Canonicus Huelbergenfis, per resignationem domini Casparis de Schulenborch, Canonici Huelbergenfis, obtinuit possessionem canonicatus et prebende, vacantis ad collationem venerabilis capituli ibidem, Et iuravit iuramentum solitum in forma, Exoluit statuta necnon eadem die obtinuit possessionem etc.

Anno domini XV°. quinquagesimo septimo die dominica quinta mensis Septembris dominus Johannes Klitzingk obtinuit possessionem canonicatus et prebende ecclesie Huelbergenfis, per obitum domini Laurentii Badings vltimi possessoris vacantis ad presentationem Illustris principis et domini, domini Joannis Georgii Marchionis Brandenburgensis, nomine procuratorio siue potius tutorio Reuerendi et Illustris domini Joachimi Friderici, similiter Marchionis Brandenburgensis et Postulati ad ecclesiam Huelbergensem, Juravit et soluit statuta consueta domino Hieronimo procuratori, presentibus ibidem domino Ottone Arnsberch Juris vtriusque doctore et Nobili Hans de Groben testibus ad premissa.

Anno domini XV°. quinquagesimo Nono, die Jouis, vltima mensis Augusti, que fuit feria quarta post Augustini, Nobilis et Venerabilis dominus Levinus de Schulenborch obtinuit possessionem prepositure, canonicatus et prebende Huelbergenfis, vacantis per resignationem Joachimi de Lattorff, ad litteras presentationis Illustrissimi Electoris Brandenburgensis, Juravit iuramentum solitum in forma Et exoluit pro statutis consuetis ecclesie LXXX. floren. Renens. domino Joachimo Barsewisch procuratori generali, presentibus dominis Thoma Leddigen et Jo. Schulten vicariis testibus ad premissa, sed nondum instalatus.

Hoc in loco sciendum et diligenter notandum est, quod licet proximo decano Hieronymo Muderico ratione officii sui ordinem jam ante inchoatum siue matriculam canonicorum, cum in viuis adhuc esset, continuandi et pertexendi cura incubuerit, Tamen id ipsum ob notabilem et reprehensione dignam eius negligentiam ab ipso intermissum est, ita etiam ut nullus Canonicorum, sicuti hic videri est, sit inscriptus. Ne autem in posterum inter absentes Canonicos propter residentiam, curiarum, ut vocant, optiones, locum in templo et votum in capitulo itemque distributionem ullae rixae aut contentiones orirentur, visum fuit toti capitulo, vt quod negligentia superioris Decani omisum esset, diligentia deinceps refarciretur. Necessario itaque ordinavit Reuerendum Capitulum, ut qui uiuente Hieronymo Muderico sub Decanatu eius in collegium canonicorum sunt cooptati et introducti, facta accurata inquisitione a nouo electo Decano D. Mathaeo Ludeco plenioris fidei gratia quam fidelissime inscribantur. Cui inscriptioni unusquisque tuto fidem adhibere et inde de ordine ambiguus certior fieri possit. Cumque ego Mathaeus Ludecus in uigilia Michaelis Archangeli, qui erat 28. Septbr. dies, Anno Christi 1573 quamuis indignus et preter omnem meam expectationem, haud tamen sine singulari dei consilio et prouidentia, ad Decanatus honorem magis dico laborem euectus sim, inter tot negotiorum diuersorum curarumque multiplicium tumultus, tantum in me laboris suscepi propter posteros, ut omnes Canonicos, que prioris Decani tempore in collegium recepti et introducti sunt, secundum ordinem singulari diligentia in hunc librum referrem, ut sequitur:

Sub Decanatu Hieronymi Muderichs:

Episc. Huelbergenfis. Anno Chr. 1561 mensis Aprilis 21. die Joachimus Weinleben cancellarii filius obtinuit possessionem Canonicatus seu prebende per obitum domini Petri Conradi Decani, soluit statuta et iuravit.

Episcopi Havelbergensis. Anno 1565 die 25. Aprilis Stefanus Hellewig per resignationem Erasmi Seidels obtinuit possessionem Canonatus, s. s. et iur.

Capituli Havelb. Anno et die quibus supra David Tidens per resignationem fratris D. Joachimi Tidtkens possessionem accepit, s. s. et iur.

Episcopi Havelb. Anno temporis nouissimi 1565 mensis Junii die 16., qui erat Vigilia SS. Trinitatis, per liberam resignationem D. Matthaei Ludeci canonici ad praesentationem Illustrissimi principis et domini Joannis Georgii Marchionis Brandenburgensis Matthaeus Ludecus Junior possessionem prebende et canonatus adeptus est s. s. et iur. ipse.

Electoris Brandenburgensis. Anno postremi seculi 1566 circa festum Natiuitatis Marie virg. gloriosae Christophorus de Teumen per obitum D. Gregorii Sumpffs obtinuit possessionem sui canonatus, s. s. et iur.

Electoris Brandenburgensis. Anno 1569 facta est permutatio prebendarum inter illustrissimum principem dominum Joannem Georgium Marchionem Brandenburgensem nomine Episcopi et Capitulum Havelbergense, ita ut deinceps illa prebenda, quam modo obtinet Joannes klitzing, sit capituli et is Canonatus, quem tenet Heinricus Goldoxius, sit in posterum Episcopi, cuius canonatus possessionem precedente libera reaignatione Goldoxii Benedictus Blankenfeldius adeptus est, s. s. sed nondum iuramentum prestauit.

Capituli Havelbergensis. Anno Christi 1571 die 22. Augusti panthaleon a Bismarck per liberam resignationem Matthiae de Czeulen possessionem prebendae et canonatus obtinuit, iur. et statuta soluit.

Nulla Decano existente:

Capituli. Anno 1573 mensis May die 8. Nicolaus Hane per obitum domini Hieronymi Muderici Decani possessionem prebendae accepit, s. s. et iur.

Sub Decanatu domini Matthaei Ludeci:

Capituli. Anno postremi infidi et ingrati seculi 1575 die 26. May prebenda seu canonatus, qui a Reuerendo Capitulo Ecclesiae Havelbergensis confertus et superioribus diebus resignante d. Abelo Mollendorffio vt postremo possessore vacare coepit, denuo nobili et ornato virtute iuueni Reimaro Karstadio iuramento nondum prestato, sed pecuniae summa iuxta statuta recepta numeratae, re ipsa collatus est idemque in collegium canonicorum cooptatus, Qui econtra promisit, se statuta nostra, in quae postea iurabit, vt fas est, sancte religioseque seruaturum.

Episcopi. Anno Chr. 1577 die mensis Aprilis Stephanus de Arnym per procuratorem suum adeptus est possessionem canonatus, qui a Reuerendissimo Episcopo confertur et nuper defuncto domino Czerigio de konigsmarck, vltimo possessore vacare iucepit soluitque statuta, sed iurabit ipse in propria persona.

Episcopi. Anno domini Millesimo quingentesimo septuagesimo septimo 4. calend. Septembris doctus et discretus Christianus Musculus per obitum patris sui D. pauli licentiatu et concienatoris aulici ad praesentationem illustrissimi principis et domini, domini Joannis Georgii marchionis et Electoris Brandenburgici, possessionem prebende suae canonatus accepit, iuravit et statuta soluit.

Episcopi. Pie defuncto Stephano ab Arnim vltimo possessore Illustrissimus princeps et dominus, dominus Johannes Georgius marchio Brand. et s. R. J. Elector etc., literas ad Reuerendum Capitulum Ecclesiae Cathedralis Havelbergensis misit, quibus serio mandat, vt canonatum vacantem Nobili Georgio a Bardeleben Aulico primario conferat et possessione data in collegium et ordinem suum eum cooptet. Itaque idibus Februarii Anno d. n. Jhes. Chr. 1578 praedictus Georgius Bar-

delebius possessionem canonicatus, iuramento prius praefito et vitata pecuniae summa iuxta ecclesiae statuta numerata, obtinuit.

Capituli. Anno temporis ultimi 1580 die Decembris III. canonicatus, qui a Capitulo Ecclesiae Havelbergenfis confertur et superioribus diebus defuncto Joachimo Tiedeke, vt postremo possessore, vacare cepit, denno ad presentationem eiusdem Capituli studio iuueni Lucae Ludeco, D. Mathei Ludeci Decani filio, pecuniae summa iuxta statuta recepta numeratae, re ipsa collatus est, idemque in Collegium Canonicorum cooptatus, iuramentum ipse cum ad iustam etatem peruenerit prestabit. Hainricus Goldochs de Berntzweiler senior et Cantor subscripsit.

Capituli. Anno ab instaurata salute 1581 mensis Januarii die 7 D. Matthaeus Fischerus, decanus Ecclesiae collegiatae nouae ciuitatis Magdeburgensis et ecclesiae cathedralis Havelbergenfis electus, per obitum D. Johannis a Klitzing piae memoriae possessionem praebendae iam dictae accepit, statuta soluit et retroactis seculis se iurasse affirmavit.

Capituli. Anno gratiae et nouissimi temporis mensis Junii die 20. resignante domino Matthaeo Fischeri et consentiente Reuerendo Capitulo Havelbergenfi Joachimus de Streithorft possessionem canonicatus, quem dictus Matthaeus Fischer nuper obtinuit, rursus accepit, statuta soluit et iuravit.

Capituli. Resignante Nicolao Hanen Megapolensi Martinus Rennerus die 7 mensis Septembris Anno Chr. 1582 rursus possessionem dicti canonicatus obtinuit, iuravit statutaque consueta soluit.

Capituli. Anno 1583 die puerorum Innocentum Martinus Rennerus canonicatum suum, quem a Nicolao Hanen consensu capituli Havelbergenfis paulo ante emerat, Angelo a Luderitz in contractu plane Simoniaci, sicuti a Matthaeo Fischeri antea quoque factum est, resignavit. Et si autem Reuer. Capitulum cane peius et angui odit eiusmodi detestandam et omnibus modis execrandam emtionem et venditionem rerum spiritualium et uere ueretur, ne ista Simonia, Mania fere dixissem, huic Ecclesiae *παρωλεσιον* laudem allatura sit, tamen cum in hoc exulceratissimo seculo, quo vberima est uiliorum seges et mundana dei domus quouis Augiae aut Caci stabulo immundior est, multa ferenda sint, quae mutari nequeunt, predicto Angelo a Luderitzen denuo a Martino Rennero canonicatum suum haud canonicè emptum contulit et ad possessionem praefito iuramento et numeratis numerandis admisit, iustissimo dei iudicio eiusmodi Simoniacos et Criezilicos relinquens, quibus tamen meliorem precatur mentem.

Capituli. Anno Chr. 1584 die 22 mensis Aprilis D. Wichartus a Bredaw, maioris Ecclesiae Metropolitanae Magdeburgensis canonicus, canonicatui suo in monte Haveli uigore publici instrumenti dominis capitularibus consentientibus renunciauit in fauorem Johannis a Jagow, Georgii filii, qui etiam eum obtinuit, iuravit et numeranda numeravit.

Episcopi. Anno reparatae salutis Millesimo quingentesimo octuagesimo quarto 5. cal. Dec. Christianus Musculus canonicatum suum in ecclesia cathedrali Havelbergenfi consentiente Illustrissimo Electore Br. in fauorem Detlouii Winterfeldii, Joachimi filii, contractu inter eos inito resignavit. —

Episcopi. Cum Erasmi Seidelii tutores certis de causis D. Johannis Fuggii canonicatus possessionem, quam praedictus Seidelius post obitum eius a Johanne Baumgarten representata pecunia consecutus, Dn. Stephano Hellwigio inter eos conuentione facta cesserint, qui etiam possessionis et residentiae, vt vocant, particeps factus est, praenominati autem tutores prioritatis ius praebendae illius defuncto domino Stephano Hellwigio aut alio canonico sibi referuarint et Erasmus

Seidelius Witebergae sedem suam fixerit suumque ius reservatum Henrico Biefenbro concesserit, ipse post mortem D. Stephani Hellwigii ad praesentationem Electoris Brandenb. d. n. clem. in realem possessionem certa statutorum pecuniae summa numerata et iuramento praefito VII. Nov. die, Anno Christi 1586 venit.

Electoris. Post obitum D. Christophori a Schulenburg, olim Canonici huius Ecclesiae, canonicatus aut praebendae ius vacans, singulari Illustriss. principis et d. d. Johannis Georgii Electoris, d. n. clem. gratia, Reimaro Winterfelden, Joachimi Winterfeldes in pago Dalmin residentis filio, ad vitam rursus collatum est, qui etiam etc. Actum Anno 1588 die vero 23. Februarii.

Electoris. Cum fatis D. Christophorus a Theumen quondam huius Ecclesiae Canonicus concessisset, Magnificus et amplissimus vir D. Joh. Copus Jur. vtr. D. et Illustr. Elect. Brand. consiliarius percipuus apud i. cl. eius obtinuit, ut filiorum suorum vnus quem nominaret in collegii nostri societatem rursus cooptaretur. — Nominavit autem praedictus Doctor filium suum Andream, cui etiam realis possessio illius praebendae vacantis per procuratorem suum Johannem Reublerum vicarium huius ecclesiae, solenni more et modo data est. — Actum Anno 1588 die Aprilis 30.

Electoris. Post mortem domini Leuini a Schulenburg olim praepositi huius Ecclesiae relatum est ad Reuerendum capitulum, eum vni filiorum suorum primum, vt vocant, vacantis praepositurae ab Ill. Electore Brand. d. n. clem. impetrasse. Impetrasse item D. Christophorum a Theumen eiusdem praepositurae primum pro se. Cumque isti duo in dissidentes propter primum praepositurae illius abirent sententias, factum est, ut possessio aliquamdiu suspensa sit. Tandem vero, cum Deus ipse hanc litem morte Christophori a Theumen dirimeret, Christophoro a Schulenburg, clarissimae memoriae D. Leuini filio natu maximo, possessio praenominatae praepositurae vna cum incorporato canonicatu post numerationem duplicatae statutorum pecuniae, videlicet ducentorum triginta aureorum Rhenanorum, mandato et iussu Illustr. Elector. Brand. simul et semel hunc in modum collata est. Primum ad praepositurae accidentia quod attinet eorum statim absque ulla diminutione particeps fiat. De canonicatu vero quotannis circa festum S. Martini proxime sequentis LXXXIX. anni primum incipiendo vsitatum absentiae corpus, videlicet XXIII. modios siliginis et totidem hordei nec non auenae, accipiet tantisper, donec XX. annos natus fuerit. Quos si compleuerit ad residentiam primum admittetur eique tantum, quantum ceteris canonicis residentibus, habita tamen ratione amorum carentiae, quos feruabit, et onerum, quae etiam subleuabit, pro more statutorum ecclesiae. Iuramentum autem cum maturitas aetatis acceperit, ipse praestabit. Actum Anno Christi Jesu 1588, die vero 27. mensis Julii.

Capituli. Anno inc. Christi 1590 in vigilia omnium Sanctorum (31. Octob.) Resignante nobili et egregio viro Pantaleone a Bismark in Creuesee et consentiente Reuerendo Capitulo ecclesiae Cathedralis Huelbergenis possessionem canonicatus et praebendae, quam dictus Pantaleon parens hactenus possedit, filius eius Hieronymus a Bismark rursus obtinuit et ita canonicorum numero ascriptus est. Statuta pater soluit. Iuramentum vero filius, cum ad iustam aetatem peruenerit, ipse praestabit.

Capituli. Anno Christi 1592 in Vigilia ascensionis Christi Erasmus Kannenberg post obitum D. Johannis Julii a Streithorff vacantis praebendae possessionem est consecutus, legitimum morum vitaeque cum laude transactae testimonium produxit, minores ordines accepit et vsitam statutorum pecuniam numeravit, Iuramentum autem praestabit cum ad residentiam, vt vocant, qualificatus peruenerit.

Capituli. Anno gratiae et nouissimi temporis 1596 mensis Aprilis die II. Johannes a Klo-

den Canonicus Brandenburgensis post obitum D. Lucae Ludæci vacantis praebendae possessionem consecutus est. Residuam statutorum partem numeravit, minores ordines exhibuit et iuravit. Joachim Weinleben senior subscripsit manu propria.

Episcopi. Anno temporis nouissimi 1596 die Nouembris 5. Georgius a Groben, Ludouici filius, possessionem canonicatus, quam D. Henricus Goldoxius quondam senior et canonicus huius ecclesiae pie memoriae per multos annos possedit, rursus adeptus est, statuta soluit et ipsemet iuravit.

Episcopi. Anno gratiae 1599 die mensis Febr. 17. ad praesentationem Illustrissimi principis et domini D. Joachimi Friderici Electoris Brand. d. n. clem. Nobilis vir d. Georgius a Loben possessionem vacantis praebendae, quam Georgius de Groben pie memoriae in hac ecclesia obtinuit, rursus adeptus est. —

Capituli. Decollato Erasmo Kannenbergio vltimo possessore nobilis adolescens Andreas Christophorus a Luderitz possessionem vacantis praebendae per procuratorem constitutum D. Joachimum Stephani Ecclesiae huius vicarium S. mensis Nouembris die Anno 1600 tandem obtinuit.

Capituli. Anno D. 1601 primo die mensis Junii Canonicatus, qui a Reu. Capitulo Eccl. Havelbergensis confertur et resignante Domino Joh. a Kloden, canonico eccl. Brandenburgensis, veteri possessore vacare coepit, rursus Nobili puero Reimaro a Karstedden, Reuerendi et nobilis viri D. Reimari a Karstedden ecclesiae huius canonici filio, collatus est. —

Capituli. Anno temporis vltimi 1602 vigesimo tertio die m. Martii Andreas Christophorus a Luderitz canonicatus sui possessionem, quam ante aliquos annos apud Eccles. cathedr. Havelbergensem obtinuit, in manus Reuerendi capituli dictae Ecclesiae resignavit in fauorem nobilis pueri Johannis Christophori a Mollendorffs, Reuerendissimi et nobilissimi viri D. Titii a Mollendorffs, Ecclesiae Metropolitanæ Magdeb. canonici filii, vigore instrumenti publici. —

Electoris. Post obitum D. Joachimi Weinlobii, olim canonici et senioris huius Ecclesiae, Canonicatus aut praebenda vacans, Illustrissimi principis ac Domini, Domini Joachimi Friderici Electoris Brandenburgensis, domini nostri Clem., singulari quadam gratia et speciali concessione, generoso et nobili Adamo Georgio Ganssen, libero baroni in Putlitze, Domini Philippi pie memoriae filio, rursus collata est, qui etiam vltata et in statutis expressa pecuniae summa, nimirum C. aureis Rhenanis, numerata, vigesimo die mensis Octobris anni 1607 ad realem possessionem praedicti canonicatus per suum ad id requisitum procuratorem D. Johannem Miffnern, vicarium huius ecclesiae, admissus est. Juramentum in propria persona praestabit.

Electoris. Anno incarn. Chr. 1610 die veneris post Dominicam Inuocant, que erat secundus dies mensis Martii, ad praesentationem illustris principis ac Domini, Domini Joachimi Friderici Electoris — nobilis iuuenis Reimarus Andreas a Karstedt, Valentini quondam hereditarii in Kaltenhoff filius, possessionem vacantis praebendae, quam Reuer. et nobilis vir D. Georgius a Bardeleben d. m. in hac ecclesia obtinuit, rursus adeptus est. —

Electoris. Anno reparatae salutis 1610 in vigilia nativitate Mariae, ad praesentationem Illustrissimi principis etc. Joannis Sigismundi Electoris, — titulo ut vocant precum electoralium, quæ tamen ante hac, excepto vnico casu cum Georgio a Löben, ab hac Ecclesia non fuerant receptae, Richardus Beyer residenciam vacantis praebendae, quam Reuerendus et nobilis vir Dominus Georgius a Bardeleben p. m. possedit, intinuit, Annum vero claustralem, ut vocant, secundum huius ecclesiae statuta debito modo non seruauit. Integra statuta soluit et Juramentum praestitit.

Electoris. Resignante vero Reuerendo et Magnifico D. Georgio a Löben canonicatum suum, quem apud hanc ecclesiam hactenus possedit, ad manus capituli in gratiam et fauorem Reuer. et vere

nobilis Juuenis D. Samuelis a Winterfelden, Reimari, quondam hereditarii in Neustadt et Kerbergh filii, Praedictus D. Samuel a Winterfeldt consentiente Reuerendo Capitulo ecclesiae huius cathedralis in vigilia natiuitatis Mariae Anni 1612 numero Canonicorum adscriptus et ad residentiam statim admissus est, habita tamen ratione anni carentiae, quem seruabit et onerum, quae more statutorum subleuabit. —

Post obitum Reuerendi et nobilissimi viri Christophori a Schulenburg olim praepositi et canonici huius ecclesiae, D. Leuini clarissimae memoriae filii, illustrissimus princeps — Johannes Sigismundus — per generosum ac nobilem Baronem Dominum Adamum Gansen hereditarium in Putlitz etc. Reuerendum ac Nobilissimum D. Cunonem a Lochowen ecclesiae Metropolit. Magd. canonicum in praenominati Christophori a Schulenburg locum Reuer. Capitulo Havelb. praesentauit et in dictam praeposituram introduci curauit; Cui etiam praepositurae accidentia absque ulla diminutione statim addicata sunt. Ad canonicatus vero reditus habita prius ratione annorum carentiae more statutorum admissus est. — Actum 1613.

Anno reparatae salutis 1615 in vigilia Natiuitatis Mariae, quae erat septimus mensis Septembris dies, resignante Reuerendo ac nobilissimo viro Domino Heinrico a Bisenbro canonicatum suum, quem apud hanc ecclesiam possedit ad manus capituli, praedictus Bardelebius in numerum canonicorum adscriptus est. — Actum in loco capitulari.

Anno inc. Christi 1615 die Martis post Dominicam primam aduentus domini, Nobilis iuuenis Reimarus Andreas a Karstedt, Valentini p. m. hereditarii in Kaltenhoff filius, possessionem suam, quam non ante multos annos apud hanc ecclesiam obtinuit, in fauorem Nobilis pueri Caspari Jacobi a Jagowe, Achatii in Anlofen filii, resignauit, qui a Reuerendo capitulo Canonicorum numero adscriptus et per suum ad id requisitum procuratorem Samuelem Löuen, huius ecclesiae vicarium, ad realem possessionem dicti canonicatus admissus est. —

Reuerendus ac Nobilis vir Valentinus a Mesebergk, Gerhardi filius, qui anno 1584 mensis Martis die decimo a Reuer. capitulo eccl. Havelberg. vnanimi consensu in numerum canonicorum electus et futurus canonicus designatus est, anno Millesimo sexcentesimo decimo septimo 8 die Martii postquam ad possessionem canonicatus peruenisset, Nobili puero Chunoni Ludovico a Werdern, Rever. et nobilissimi viri Heinrici a Werdern canonici in Halberstadt ad diuam virginem filio, rursus istam resignauit. —

Johanne de Jagow Decano.

Complures licet Domino Johanne de Jagow antecessore meo Decano cum ad sacr. Caesar. Majestatis Ferdinandi secundi et serenissimi Georgii Wilhelmi Electoris Brand. preces quas vocant primarias et respectiue concessionem specialem, tum ad nonnullorum tam capitularium quam absentum resignationem in collegium nostrum asseiti et in Absentum numerum recepti sint — ne vnus quidem nomen et juris quaesiti titulus in hac nostra Matricula — receptum erat. Apparet adeo, ut ni priuata cuiusdam ministri obseruatione hic defectus restitui et suppleri posset, indigna plane capitulo negligentiae macula non leues inde metuendae lites. Quibus ut occurrere possit ac posteritati constet, quo quisque tempore ac quo juris titulo collegio nostro nomen dederit inque illud aut absentum numerum cooptatus sit, ordine illos hic subiungere debemus.

Andreas de Luderitz ad resignationem Mathiae de Blomenthal, 29. Jan. An. 1621 in absentum numerum receptus.

Dauid de Winterfeldt ad resignationem Detlou Winterfeldii 7. Sept. Ann. 1620 in

capitularium, quos residentes vocant, numerum receptus ac anno insequente ad perceptionem omnium fructuum suo more admittus.

Petrus ab Itzenplitz ad resignationem Andreae Luderizii 10. Apr. 1621 Absentum numero ascriptus.

Cum Georgius de Weide Anno 1584 in futurum canonicum, prout matricula supra testatur a capitulo electus esset ac anno 1622 inter absentes locum impetrasset, ad eius resignationem Hardewigus Theodoricus de Luderiz 27. Juny dicti anni absentibus adnumeratus est.

Anno 1622 in vigilia Nativitatis Mariae Christophorus de Kollen et Joachimus Koppenius hic ad fratris Andreae, ille vero ad Angeli Luderizii resignationem in capitulo locum et choro stallum praesito iuramento obtinere ac anno insequente ad fructuum perceptionem pro more admitti sunt.

Cum Matthaeus Ludecus senior Anno 1622 vitae cursum absolvisset, Hejno de Ribbeck ad serenissimi Georgii Wilhelmi preces Electorales canonicorum numero ascriptus eidemque per solemnem introductionem praesito iuramento in choro stallus 7. September consueto introductionis termino 1623 assignatus tandem etiam finitis duobus carentiae annis ad perceptionem fructuum admittus.

Hier endet die Matrifel. Ein neueres Verzeichniß macht noch folgende Domherrn namhaft:

1642 Jochim Peltzer. — 1650 George Christoph von Bardeleben. — 1659 Fritze Dietrich von Capelle. — 1659 Alexander Ludolph von Quast, resign. 1665. — 1663 Melchior von Kade. — 1664 Johann Fridrich Krause, resign. 1665. — 1664 Thomas Grote, resign. 1668. — 1665 Levin Joachim Baron von der Schulenburg, per resign. von Quast, resign. 1673. — 1665 Johann Otto Mylius p. resign. Krause. — 1668 Johann Rudolph von Koppen. — 1668 Conradt Bartoldt Stille p. ref. Grote. — 1672 Johann Dietrich Grote per ref. — 1672 Christian George Bessel per successionem. — 1673 Achaz von Jagow p. ref. Schulenburg. — 1674 George Linker p. ref. Mylii. — 1677 Dieterich Hartwich von Estorf p. ref. Bessels. — 1679 Ludwig Overbeck p. succ. — 1682 Henning Sigmund von Bredow p. succ. — 1682 Heinrich von Platen p. succ. — 1683 Ludolph von Bismarck p. ref. Bredow. — 1684 Ernst Friedrich Happe p. ref. Grote. — 1691 Carl Friedrich v. Dankelmann precist. — 1698 Johann Adolph v. Hagen gen. Geist p. succ. — 1699 Ernst Christoph von Reden p. ref. — 1701 Georg Christian von Silo p. ref. — 1709 Carl Bertold von Ohlefeldt p. ref. Overbeck. — 1708 Andreas Achaz von Bismarck p. succ. — 1715 Johann Friedrich von Prinz precist. — 1716 Nicolaus Ernst von Platen p. ref. patris. — 1717 Carl Friedrich Freih. v. Schmettau p. ref. Dankelmann. — 1718 Friedrich Wilhelm von Eyff p. mandatum Regis. — 1718 Wilhelm Ludwig Marquard v. Prinz p. mand. Regis. — 1720 Christoff Joh. v. d. Knefebeck p. mand. regis. — 1720 Caspar Wichart v. Platen in loco patris succ. — 1723 George Friedrich v. Bismarck p. ref. Schmettau. — 1726 Ernst Wilhelm von Bredow p. ref. v. d. Knefebeck. — 1726 Christoph Werner von der Aßeburg p. mand. Regis 1732.

LXXXVI. Kalendarium des Domstifts Havelberg aus dem sechszehnten Jahrhunderte.

Januarius.

F. XIII. Anno domini 1563 am tage Hilarii, welcher ist der 13. tagk Januarii, ist Hehr Joachimus Barfewisck Thumher vnd Cantor dieser kirchen zu Havelberge in godt endtschlaffen morgens vmb sieben Schlegen, vnd ist vorhero probst zw Letzke gewesen.